

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 117 a och 124 § i avfallslagen**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås det att avfallslagen ändras. Enligt förslaget ska bestämmelserna om inspektioner av avfallshantering förtydligas. I lagen införs dessutom bestämmelser om en skyldighet för tillsynsmyndigheterna att utifrån en riskbedömning utarbeta en inspektionsplan i fråga om sådana anläggningar och företag vilkas verksamhet omfattar eller med fog kan antas omfatta internationella avfallstransporter. Syftet med planeringen är att effektivisera tillsynen över internationella avfallstransporter och användningen av resurserna för detta. De anläggningar och företag som inspekteras är enligt förslaget desamma som i den gällande lagen. De preciserade tillsynsåtgärderna baserar sig på Europaparlamentets och rådets förordning om transport av avfall, där det detaljerat föreskrivs om utarbetande av en inspektionsplan och genomförandet av kontroller när det gäller avfallshantering.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2016. Inspektionsplanerna ska göras upp senast den 1 januari 2017.

---

## INNEHÅLL

|                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------|----|
| PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL .....                      | 1  |
| INNEHÅLL .....                                                  | 2  |
| ALLMÄN MOTIVERING .....                                         | 3  |
| 1 INLEDNING.....                                                | 3  |
| 2 NULÄGE .....                                                  | 3  |
| 2.1 Lagstiftning och praxis.....                                | 3  |
| 2.2 Ändringsförordningen till avfallstransportförordningen..... | 5  |
| 2.3 Bedömning av nuläget .....                                  | 5  |
| 3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN .....                 | 6  |
| 4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER .....                             | 6  |
| 5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN .....                            | 7  |
| DETALJMOTIVERING .....                                          | 9  |
| 1 LAGFÖRSLAG .....                                              | 9  |
| 2 IKRAFTTRÄDANDE .....                                          | 10 |
| 3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING .....   | 10 |
| LAGFÖRSLAG .....                                                | 12 |
| Lag om ändring av 117 a och 124 § i avfallslagen.....           | 12 |
| BILAGA .....                                                    | 14 |
| PARALLELLTEXT .....                                             | 14 |
| Lag om ändring av 117 a och 124 § i avfallslagen.....           | 14 |

## ALLMÄN MOTIVERING

### 1 Inledning

I Europeiska unionens avfallslagstiftning och i den finländska avfallslagen (646/2011) som grundar sig på den förpliktas tillsynsmyndigheterna att kontrollera avfallshanteringen hos anläggningar och företag som bedriver insamling, transport, förmedling och behandling av avfall och hos anläggningar och företag som producerar farligt avfall. Tillsyn ska också utövas över internationella transporter av avfall. Bestämmelserna om inspektioner är dock allmänt hållna och kontrollpraxis varierar därför stort i olika länder och områden.

Kommissionens utredningar visar att uppskattningsvis en fjärdedel av alla avfallstransporter både inom Europeiska unionen och mellan medlemsstater och tredjeländer strider mot EU:s lagstiftning. Utredningarna visar även att inspektioner av avfall som görs på förhand i produktionsanläggningar och där avfallet uppkommer, på insamlingsplatser och i mellanlager, effektivt förhindrar olagliga avfallstransporter och otillbörlig behandling av avfall. Försök till olagliga avfallstransporter görs uttryckligen via de områden och länder där minst inspektioner av avfallshantering görs.

Av de orsaker som anförts ovan har man inom EU strävat efter att stärka tillsynspraxis i fråga om tillsynen över avfallshanteringen i allmänhet och framför allt över avfallstransporter. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall (nedan avfallstransportförordningen) infördes 2014 mer exakta bestämmelser än tidigare i fråga om inspektioner och annan tillsyn av avfallshanteringen. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 660/2014 om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 om transport av avfall (nedan ändringsförordningen till avfallstransportförordningen) tillämpas från och med den 1 januari 2016. Enligt ändringsförordningen ska ovan nämnda aktörer och verksamheter övervakas med hjälp av planmässiga inspektioner.

I ändringsförordningen till avfallstransportförordningen förutsätts det att medlemsstaterna utfärdar specificerade behövliga nationella bestämmelser för verkställigheten av förordningen.

### 2 Nuläge

#### 2.1 Lagstiftning och praxis

Bestämmelser om inspektion av verksamheter inom avfallshanteringen finns i avfallslagen, avfallstransportförordningen och miljöskyddslagen (527/2014). Bestämmelserna om inspektioner i avfallslagen grundar sig på motsvarande bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv (nedan avfallsdirektivet). Bestämmelserna om inspektioner i miljöskyddslagen grundar sig däremot på motsvarande bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv (2010/75/EU) om industriutsläpp.

Enligt 124 § i avfallslagen ska tillsynsmyndigheten med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och verksamheter där farligt avfall uppkommer. Också verksamhetsutövares verksamhet som gäller yrkesmässig transport eller insamling av avfall eller avfallsmäklares verksamhet ska inspekteras. Enligt avfallslagen ligger det primära ansvaret för tillsynen över transport- och förmedlingsverksamheten i fråga om avfall hos närings-, trafik- och miljöcentralen. Avfallstransportören och avfallsmäklaren ska göra en ansökan till närings-, trafik- och miljöcentralen för godkännande av verksamheten för anteckning i avfallshanteringsregistret. Den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten svarar för tillsynen över avfallsinsamlingsverksamheten. En anmälan om verksamheten ska göras till den kommunala avfallshanteringsmyndigheten för anteckning i avfallshanteringsregistret.

Enligt 168 § i miljöskyddslagen ska den statliga tillsynsmyndigheten (närings-, trafik- och miljöcentralen) och den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten genom periodiska inspektioner regelbundet övervaka miljötillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter. Ansvaret enligt miljöskyddslagen för tillsynen i fråga om anläggningar och företag inom avfallsbranschen gäller i praktiken tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter där avfall uppkommer eller behandlas. Enligt paragrafen ska kontrollobjekten väljas och kontrollfrekvensen bestämmas utifrån en bedömning av miljöriskerna. För periodiska inspektioner och annan regelbunden tillsyn över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter ska ett tillsynsprogram utarbetas. Programmet ska innehålla uppgifter om de objekt som tillsynen gäller och om de regelbundna tillsynsåtgärder som vidtas i fråga om dem. Tillsynsprogrammet ska hållas uppdaterat.

Enligt 189 § i miljöskyddslagen ansvarar den statliga tillsynsmyndigheten för tillsynen när det gäller den miljötillståndspliktiga verksamhet där miljötillståndet beviljas av den statliga tillståndspliktiga myndigheten, medan den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten ansvarar för tillsynen då det är den som beviljar tillståndet för verksamheten. För tillsynen över registreringspliktig verksamhet ansvarar i allmänhet den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Miljöministeriet har utfärdat en anvisning om de förfaranden som ska iaktas vid inspektionerna och om annan tillsyn (YM12/401/2012).

De tillsynsförfaranden som ska iaktas vid gränsöverskridande avfallstransporter föreskrivs i 12 kap. i avfallslagen samt i avfallstransportförordningen och EU-förordning (EG) nr 1418/2007, som kompletterar avfallstransportförordningen. Den sistnämnda förordningen gäller export av sådant avfall som avses i avfallstransportförordningen och som nämns i den s.k. gröna avfallsförteckningen till övriga medlemsstater inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Bestämmelser om inspektioner i anknytning till avfallstransporter finns i artikel 50 i avfallstransportförordningen.

Enligt 25 § i avfallslagen utövar Finlands miljöcentral tillsyn över att bestämmelserna om internationella avfallstransporter följs. Enligt 22 § är Finlands miljöcentral även den behöriga myndighet som avses i avfallstransportförordningen som ansvarar för samarbetet med andra behöriga myndigheter vid övervakning av internationella avfallstransporter. Finlands miljöcentral är dessutom kontaktorgan enligt avfallstransportförordningen. Enligt 25 § övervakar Tullen i samarbete med Finlands miljöcentral internationella avfallstransporter. Enligt 117 § ska Tullen vid behov stoppa en internationell avfallstransport som inte uppfyller kraven i avfallstransportförordningen eller i avfallslagen och anmäla om saken till Finlands miljöcentral för beslut om fortsatta åtgärder. Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i polislagen (872/2011) och om gränsbevakningsväsendets motsvarande skyldighet föreskrivs i gränsbevakningslagen (578/2005).

Finlands miljöcentral är i enlighet med 59 b § 3 mom. i självstyrelselagen (1144/1991) för Åland behörig myndighet vid internationella avfallstransporter även på Åland, även om det är fråga om miljöskydd, som i allmänhet hör till landskapets behörighet. I den nämnda bestämmelsen i självstyrelselagen föreskrivs det att om medlemsstaterna enligt gemenskapsrätten i något fall där både landskapet och riket har behörighet endast får utse en förvaltningsmyndighet, utser riket denna myndighet. När denna myndighet fattar ett beslut som annars skulle höra till landskapets behörighet, ska beslutet fattas i enlighet med landskapsregeringens ståndpunkt.

Finlands miljöcentral utför inspektioner i anknytning till internationella avfallstransporter i hamnar och vid landsgränsen i samarbete med Tullen och hos företag i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralen och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna. Tullens gränskontroll grundar sig på den riskbedömning som gjorts på basis av varukoderna och övervakningen har särskilt inriktats på vissa aktörer eller transportrutter. Finlands miljöcentral har

strävat efter att systematiskt utveckla samarbetet i fråga om övervakningen av avfallstransporter med övriga centrala myndigheter.

## **2.2 Ändringsförordningen till avfallstransportförordningen**

Enligt artikel 50 som preciseras i ändringsförordningen till avfallstransportförordningen ska medlemsstaterna för att säkerställa efterlevnaden av förordningen föreskriva bl.a. om inspektioner av sådana i artikel 34 i avfallsdirektivet avsedda anläggningar eller företag som bedriver avfallsbehandling och yrkesmässig insamling eller transport av avfall och anläggningar eller företag som producerar farligt avfall samt om inspektioner av avfallsmäklares och avfalls-handlares verksamhet och av sådan verksamhet som hänför sig till internationella avfallstransporter och därtill anknytande behandling. Medlemsstaterna ska senast den 1 januari 2017 se till att det för de inspektioner som utförs på detta sätt fastställs, antingen separat eller som en tydligt avgränsad del av andra planer, en eller flera planer som omfattar hela deras geografiska territorium. Enligt förordningen får inspektion göras t.ex. på platser där avfallet uppkommit, mottas, mellanlagras eller behandlas eller under avfallstransporten eller i samband med gränskontroll.

Inspektionsplanerna ska baseras på en riskbedömning som omfattar bl.a. enskilda avfallstyper och särskilda avfallsströmmar och källor till olagliga transporter och som, vid behov och där sådana finns tillgängliga, beaktar underrättelsebaserade uppgifter, såsom utredningar av polis- och tullmyndigheter och analyser av kriminell verksamhet. Riskbedömningen ska bland annat ha som syfte att fastställa det lägsta antalet inspektioner som krävs, inklusive fysiska kontroller av anläggningar, företag, mäklare, handlare och avfallstransporter eller av behandlingen i samband med avfallstransporter. En inspektionsplan ska innehålla mål och prioriteringar för inspektionerna, det geografiska område som inspektionsplanen i fråga omfattar, information om planerade inspektioner, myndighetsuppgifter och förfaranden för samverkan mellan myndigheterna, information om utbildning av inspektörer i frågor inom området och om de personella, finansiella och andra resurser som krävs. Inspektionsplanen ska ses över minst vart tredje år och uppdateras vid behov. Vid översynen ska genomförandet av inspektionsplanens mål och andra åtgärder bedömas.

För att säkerställa att ett ämne eller föremål som transporteras på väg eller järnväg, med flyg, till havs eller på inre vattenvägar inte är avfall, får de myndigheter som deltar i inspektioner, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/19/EU om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (nedan WEEE-direktivet), kräva att den fysiska eller juridiska person som innehar ämnet eller föremålet i fråga eller som organiserat transporten av detta lämnar in dokumentation som styrker det berörda ämnets eller föremålets ursprung och destination, och att det inte är avfall, inklusive vid behov dokumentation avseende dess funktionalitet.

I förordningen föreskrivs även om medlemsländernas skyldighet att bedriva bilateralt och multilateralt samarbete i syfte att upptäcka och förhindra olagliga transporter.

## **2.3 Bedömning av nuläget**

I avfallslagen och miljöskyddslagen föreskrivs om uppgifterna och behörigheten för tillsynsmyndigheterna inom avfallshanteringen och annat miljöskydd. I enlighet med det som anføres ovan så varierar tillsynsmyndigheten beroende av om det är fråga om den som producerar, transporterar, samlar in, förmedlar eller behandlar avfallet eller om internationella avfallstransporter. Det finns inget skäl eller behov att ändra på myndigheternas rådande ansvar för tillsynen över avfallshanteringen.

Det finns dock skäl att effektivisera det praktiska genomförandet av tillsynen genom att öka planmässigheten och riskidentifieringen när det gäller inspektioner och annan tillsyn i anknytning till internationella avfallstransporter. I dagsläget övervakas miljötillståndspliktiga och registreringspliktiga aktörer som behandlar och producerar avfall utifrån riskbedömning på ett planmässigt sätt i enlighet med de tillsynsprogram som myndigheterna har utarbetat. Enligt gällande bestämmelser ska även den yrkesmässiga transport-, insamlings- och förmedlingsverksamheten samt avfallstransporterna inspekteras med regelbundna intervaller, men det krävs inte att denna tillsyn är planmässig och i allmänhet har det inte avtalats om något organiserat myndighetssamarbete.

Den inspektionsverksamhet och annan tillsynsverksamhet som avses i avfallslagen ska utvecklas i enlighet med de riktlinjer som föreskrivs i ändringsförordningen till avfallstransportförordningen så att samtliga sådana aktörer vilkas verksamhet kan omfatta internationella avfallstransporter övervakas planmässigt och utifrån riskbedömning.

### **3 Målsättning och de viktigaste förslagen**

Det föreslås att de kompletterande nationella bestämmelser som krävs för genomförandet av ändringsförordningen till avfallstransportförordningen införs i avfallslagen. De mest centrala av dem anknyter till utarbetande av planer för inspektioner med regelbundna intervaller och att riskbedömning införs som grund för tillsynen av internationella avfallstransporter. Genom att fokusera på riskbedömning kan tillsynen av avfallstransporter riktas till sådant som allra mest behöver övervakas och där åtgärderna för att skydda miljön är effektivast. Syftet med planmässigheten är att tillsynen ska vara av jämnare kvalitet, mer enhetlig och mer kostnads effektiv än för närvarande. Inspektionsplanerna ska uppdateras regelbundet.

I enlighet med det som anförs ovan föreslås det att de gällande bestämmelserna om inspektionspraxis för avfallshantering i avfallslagen preciseras genom att det i lagen införs bestämmelser om skyldighet för tillsynsmyndigheterna att utifrån en riskbedömning utarbeta en plan för inspektioner och annan tillsyn i fråga om avfallshanteringen för sådana anläggningar och företag vilkas verksamhet omfattar eller med fog kan antas omfatta internationella avfallstransporter. Bestämmelserna om tillsynsobjekten samt myndigheternas ansvar och arbetsfördelning inom tillsynen hålls innehållsmässigt oförändrade.

### **4 Propositionens konsekvenser**

I enlighet med avfallstransportförordningen och de föreslagna kompletterande nationella bestämmelserna ska tillsynsmyndigheterna utarbeta inspektionsplaner i anknytning till internationella avfallstransporter och hålla dem uppdaterade. Genom att utveckla tillsynen av avfallstransporter så att den blir mer planmässig och riskbaserad än för närvarande ska man sträva efter att rikta tillsynsresurserna till sådana objekt som är ändamålsenliga med tanke på miljöskyddet.

Tillsynsobjekten och deras antal samt myndigheternas tillsynsansvar ändras inte jämfört med den gällande lagen. Redan nu utarbetar närings-, trafik- och miljöcentralerna och de kommunala miljöförvaltningarna tillsynsplaner i fråga om de miljötillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheterna inom avfallshanteringen. Skyldigheten att planera inspektioner utvidgas till avfallshanteringsverksamhet som omfattar eller kan omfatta internationella avfallstransporter. Trots att utarbetandet av planen till en början kräver arbetsinsatser uppskattas planeringen effektivisera tillsynsåtgärderna så att tillsynsmyndigheternas arbetsuppgifter inte ökar. Myndigheten ska få besluta om inspektionsplanens omfattning, presentationssätt och

exakta innehåll. Beroende på situationen kan planen vara närmast en kort beskrivning av utgångspunkterna och principerna för den tillsyn som myndigheten ordnar.

Genom den tillsyn som baserar sig på ändringsförordningen till avfallstransportförordningen och på de kompletterande nationella bestämmelser som föreslås strävar man efter att behandlingen av avfall ska ske på ett ändamålsenligt sätt genom att förhindra olagliga avfallstransporter i medlemsstaterna, mellan medlemsstaterna och från unionen. Vid olagliga internationella avfallstransporter hamnar avfallet ofta i utvecklingsländer där det på grund av bristande avfallsbehandling inte är möjligt att kontrollera utsläppen av farliga ämnen i miljön.

Olagliga avfallstransporter kan medföra betydande kostnader för medlemsstaterna och verksamhetsutövarna. Kostnader kan uppstå bland annat på grund av miljösaneringsåtgärder till följd av bristfälliga arrangemang för avfallsbehandlingen eller för återtransport av avfallet till producenten eller ursprungslandet. Olagliga avfallstransporter är också ekonomisk brottslighet och en del av den s.k. gråa ekonomin. En minskning av olagliga avfallstransporter ställer verksamhetsutövarna i en sinsemellan mer jämlik ställning än tidigare.

Avfallstransportförordningen är som sådan gällande lagstiftning i Finland. De kompletterande nationella bestämmelser som nu föreslås bedöms inte medföra några anmärkningsvärda tilläggskostnader för företagen. De föreslagna bestämmelserna om inspektioner och annan tillsyn gäller uttryckligen myndigheterna.

Enligt statsminister Juha Sipiläs regeringsprogram ska kostnadsmotsvarigheten inom myndigheternas tillstånds- och tillsynsverksamhet ökas. Som sådana lagar där kostnadsmotsvarighet kunde uppnås nämns exempelvis avfallslagen. Genom reformerna kan även statens och kommunernas avgiftsinkomster ökas.

## 5 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid miljöministeriet. Propositionen har sänts på remiss till de myndigheter och organisationer som är centrala i sammanhanget.

Jord- och skogsbruksministeriet, inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och arbets- och näringsministeriet hade inget särskilt att anmärka om förslaget. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har inte gett anmärkningar eller inkommit med yttranden om förslaget. Regionförvaltningsverken, Ekokem Oy Ab, Finlands Näringsliv rf, JLY Avfallsverksföreningen rf, Finlands naturskyddsförbund rf och Tullen har inte inkommit med yttranden.

På basis av yttrandena från Finlands miljöcentral och Miljöindustrin och -tjänster YTP rf har man preciserat motiveringen till det nya 117 a § 3 mom. som föreslås. I den betonas det att den skyldighet i fråga om påvisande som avses i artikel 50.4 i ändringsförordningen till avfallstransportförordningen ska gälla generellt för ämnen och föremål som ska transporteras och inte endast för begagnade elektriska och elektroniska produkter. Bestämmelsen har ändrats till en hänvisningsbestämmelse. Remissinstansernas övriga anmärkningar gällde praktiska förfaranden vid tillsynen.

På grund av remissvaret från Finlands kommunförbund har 124 § 1 mom. 1 punkten precisrats så att inspektionsskyldigheten gäller uttryckligen sådana anläggningar och företag där behandlingen av avfall sker i en anläggning eller yrkesmässigt. I paragrafens 2 mom. har man avgränsat tillämpningsområdet till verksamheter som omfattar eller med fog kan antas omfatta internationella avfallstransporter. I momentet har man även strukit hänvisningen till regelbunden tillsyn. Enligt förslaget är det tillräckligt att tillsynen verkställs på basis av en riskbedöm-

ning och planer. Även motiveringen till paragrafen har till många delar preciserats när det gäller de förfaranden som gäller planeringen av inspektionerna och den övriga tillsynen.

Förslaget till proposition har granskats vid justitieministeriet.

## DETALJMOTIVERING

### 1 Lagförslag

**117 a §. Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter.** I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. med en informativ hänvisningsbestämmelse. I den hänvisas det till bestämmelserna i artikel 50.4 a—50.4d i avfallstransportförordningen om skyldigheten att framlägga bevis och säkerställa att det ämne eller föremål som transporteras inte är avfall. De nämnda bestämmelserna i avfallstransportförordningen ska tillämpas generellt på de ämnen eller föremål som transporteras på väg eller järnväg, med flyg, till havs eller på inre vattenvägar. I fråga om skyldigheten att framlägga bevis ska således på de begagnade elektriska och elektroniska produkter som avses i paragrafen tillämpas såväl bestämmelserna i 117 a § som bestämmelserna i avfallstransportförordningen. I avfallstransportförordningen föreskrivs det på motsvarande sätt om överlappande tillämpning av förordningen och WEEE-direktivet vid klassificeringen av begagnade elektriska och elektroniska produkter.

**124 §. Inspektioner.** I det nya 1 mom. föreslås en tydligare förteckning än för närvarande över de anläggningar och företag som ska inspekteras med regelbundna intervaller. I enlighet med avfallsdirektivet, avfallstransportförordningen och den gällande avfallslagen ska skyldigheten gälla generellt för alla de verksamheter som är centrala med tanke på avfallshanteringen. Vilka aktörer och verksamheter som ska inspekteras ändras inte jämfört med den gällande lagen. Även tillsynsmyndigheternas arbetsfördelning och ansvar förblir oförändrade.

Som ovan konstateras, omfattas en stor del av de anläggningar och företag som ska inspekteras av skyldigheten att anmäla, registrera och söka tillstånd på förhand. Genomförandet av tillsynsåtgärderna främjas även av den bokföringsskyldighet inom avfallshanteringen som avses i 118 § i avfallslagen och av den uppföljnings- och kontrollskyldighet inom avfallshanteringen som avses i 120 §, vilka gäller samtliga verksamhetsutövare som omfattas av inspektionsskyldigheten. Tillsynen underlättas även av att innehavaren av avfallet är skyldig att upprätta ett transportdokument enligt 121 § för vissa avfall som transporteras och överlämnas till en annan aktör.

I det nya 2 mom. föreskrivs om tillsynsmyndigheternas skyldighet att utarbeta en plan med anknytning till internationella avfallstransporter för inspektioner av och övrig tillsyn över de anläggningar och företag som avses i 1 mom. Planen ska grunda sig på en bedömning av de risker och miljökonsekvenser som avfallet och hanteringen av det medför.

De verksamheter som avses i 2 mom. och vid vilka det uppkommer farligt avfall är många. Vid en del av dessa anläggningar och företag uppkommer det endast små mängder farligt avfall som yrkesmässiga avfallstransportörer och avfallsinsamlare som omfattas av inspektionsskyldigheten transporterar annanstans för behandling. I sådana situationer bedöms den risk som producentens verksamhet medför i regel vara liten. I allmänhet är det tillräckligt att inspektionerna av sådana verksamheter utförs i samband med den övriga tillsynen.

Det är ofta motiverat att på basis av riskbedömningarna rikta tillsynen till olika avfallstyper eller branscher och till aktörer, vilka bedöms vara riskobjekt t.ex. på basis av deras verksamhetshistoria.

Momentet ska innehålla allmänna bestämmelser om planens innehåll. Planen ska utvärderas minst vart tredje år samt uppdateras vid behov. Vid utarbetandet av inspektionsplanerna samt vid utförandet av inspektionerna och vidtagandet av övriga tillsynsåtgärder ska man dessutom

iakttä de förfaranden, principer och skyldigheter vid inspektionsverksamhet som avses i avfallstransportförordningen.

En inspektionsplan för verksamheter som avses i 1 mom. 5 punkten utarbetas av Finlands miljöcentral, till behövlig del i samarbete med Tullen, polisen, närings-, trafik- och miljöcentralerna och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna. Finlands miljöcentral ska dessutom utbilda och styra de andra tillsynsmyndigheterna i fråga om identifierandet av de risker som hänförs till de internationella avfallstransporterna. Inspektionsplanerna för sådana verksamheter som avses i 1 mom. 1—4 punkten utarbetas av närings-, trafik- och miljöcentralerna och de kommunala miljöförvaltningsmyndigheterna i enlighet med det som föreskrivs i avfallslagen om ansvaret för dessa myndigheter och arbetsfördelningen dem emellan när det gäller tillsynen över avfallshanteringen (se 2.1). Myndigheterna i fråga bör samarbeta i den grad som behövs för att klargöra tillsynsansvaret och för att undvika överlappande arbete.

I 3 mom. föreslås det en informativ hänvisning till miljöskyddslagens bestämmelser om inspektioner av och annan tillsyn över miljöståndspliktiga och registreringspliktiga anläggningar och företag, som även finns i motsvarande paragraf i den gällande avfallslagen. De inspektionsskyldigheter och inspektionsförfaranden som grundar sig på avfallslagen, avfallstransportförordningen och miljöskyddslagen kompletterar varandra i praktiken. De tillsynsplaner för avfallsproducenter och avfallsbehandlare som ska utarbetas med stöd av miljöskyddslagen kommer därför i hög grad att motsvara och oftast täcka de inspektionsplaner som nu föreslås. Tillsynsmyndigheten kan efter egen prövning samla alla de anläggningar och företag som myndigheten ska inspektera med stöd av miljöskyddslagen och avfallslagen samt planerna för tillsyn av dem i en enda handling.

I 4 mom. föreslås det att gällande bestämmelser om bemyndigande att utfärda förordning ses över så att de motsvarar innehållet i den paragraf som preciseras i övrigt.

## **2 Ikraftträdande**

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2016. Inspektionsplanerna ska göras upp senast den 1 januari 2017.

## **3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning**

Bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna ska enligt 121 § i grundlagen (731/1999) utfärdas genom lag.

I den föreslagna 124 § ska förteckningen över de anläggningar och företag som bedriver avfallshantering och som tillsynsmyndigheterna ska inspektera med regelbundna intervaller förtydligas. De verksamheter som ska inspekteras samt tillsynsmyndigheternas arbetsfördelning ändras inte. Samma avfallshanteringsverksamheter har således redan med stöd av den gällande lagen innefattats i de inspektioner som utförs av kommunens miljöförvaltningsmyndighet.

Skyldigheten att göra upp en inspektionsplan som baserar sig på riskbedömning för inspektioner av sådana avfallshanteringsverksamheter som omfattar eller med fog kan antas omfatta internationella avfallstransporter innebär att dessa inspektionsuppgifter, som redan sköts av kommunen, ska kunna skötas mer planmässigt och kostnadseffektivt än tidigare. En motsvarande tillsynsplan ska enligt miljöskyddslagen redan utarbetas för miljötillståndspliktiga och registreringspliktiga avfallshanteringsverksamheter.

Det nya 3 mom. som föreslås i 117 a § är en informativ hänvisningsbestämmelse.

## **RP 113/2015 rd**

Med stöd av vad som anförts ovan anses propositionen inte vara problematisk med tanke på grundlagen. På de grunder som nämns ovan kan de föreslagna lagarna således behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

## Lag

### om ändring av 117 a och 124 § i avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i avfallslagen (646/2011) 124 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 410/2014, och  
*fogas* till 117 a §, sådan den lyder i lag 410/2014, ett nytt 3 mom. som följer:

#### 117 a §

##### *Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter*

---

Bestämmelser om framläggande av behövliga bevis för att begagnade elektriska och elektroniska produkter och andra ämnen eller föremål som transporteras inte är avfall finns dessutom i artikel 50.4a—50.4d i avfallstransportförordningen.

#### 124 §

##### *Inspektioner*

Den behöriga tillsynsmyndigheten ska med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och företag som bedriver verksamhet

- 1) där avfall behandlas i en anläggning eller yrkesmässigt,
- 2) där det uppkommer farligt avfall,
- 3) där avfall transporteras eller samlas yrkesmässigt,
- 4) omfattande verksamhet som avfallsmäklare,
- 5) omfattande internationella avfallstransporter.

Tillsynsmyndigheten ska för inspektioner och annan tillsyn som avser sådana verksamheter enligt 1 mom. som omfattar eller med fog kan antas omfatta internationella avfallstransporter utarbeta en plan baserad på en bedömning av de risker och miljökonsekvenser som avfallet och hanteringen av det medför. I planen ska det anges målen och prioriteringarna för inspektionerna, det geografiska område som planen omfattar, planerade inspektioner och inspektionsfrekvens, de myndigheter som deltar i inspektionerna och formerna för samverkan mellan dem samt övriga omständigheter som behövs för ett ändamålsenligt utförande av inspektionerna. Planen ska ses över minst vart tredje år och vid behov uppdateras. Bestämmelser om innehållet i planerna för inspektioner och annan tillsyn och om verkställandet av inspektionerna finns dessutom i artikel 50 i avfallstransportförordningen.

Bestämmelser om inspektioner och annan tillsyn av verksamheter enligt 1 mom. 1 och 2 punkten som är miljötillståndspliktiga eller registreringspliktiga finns dessutom i miljöskyddslagen.

Närmare bestämmelser om innehållet i inspektionsplanerna och utarbetandet av dem, om riskbedömning samt om ordnandet av inspektioner och övrig tillsynsverksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

**RP 113/2015 rd**

De planer för inspektioner och annan tillsyn som avses i 124 § 2 mom. i denna lag ska göras upp senast den 1 januari 2017.

Helsingfors den 5 november 2015

**Statsminister**

**Juha Sipilä**

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

## Lag

### om ändring av 117 a och 124 § i avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i avfallslagen (646/2011) 124 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 410/2014, och  
fogas till 117 a §, sådan den lyder i lag 410/2014, ett nytt 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

117 a §

*Särskilda bestämmelser om begagnade elektriska och elektroniska produkter*

-----

*Bestämmelser om framläggande av behövliga bevis för att begagnade elektriska och elektroniska produkter och andra ämnen eller föremål som transporteras inte är avfall finns dessutom i artikel 50.4a—50.4d i avfallstransportförordningen.*

124 §

124 §

*Inspektioner*

*Inspektioner*

Tillsynsmyndigheten ska med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och verksamheter där farligt avfall uppkommer. Också verksamhetsutövares verksamhet som gäller yrkesmässig transport eller insamling av avfall eller avfallsmäklares verksamhet ska inspekteras. I fråga om inspektion av miljötillståndspliktiga verksamheter föreskrivs i miljöskyddslagen och med stöd av den.

Den behöriga tillsynsmyndigheten ska med regelbundna intervaller och på lämpligt sätt inspektera anläggningar och företag som bedriver verksamhet

1) där avfall behandlas i en anläggning eller yrkesmässigt,

2) där det uppkommer farligt avfall,

3) där avfall transporteras eller insamlas yrkesmässigt,

4) omfattande verksamhet som avfallsmäklare,

5) omfattande internationella avfallstransporter.

Tillsynsmyndigheten ska för inspektioner och annan tillsyn som avser sådana verksamheter enligt 1 mom. som omfattar eller med fog kan antas omfatta internationella avfallstransporter utarbeta en plan baserad på en bedömning av de risker och miljökonsekvenser som avfallet och hanteringen av det medför. I planen ska det anges målen och prioriteringarna för inspektionerna, det geo-

*Gällande lydelse*

Närmare bestämmelser om ordnandet av inspektioner och annan tillsyn får utfärdas genom förordning av statsrådet.

*Föreslagen lydelse*

*grafiska område som planen omfattar, planerade inspektioner och inspektionsfrekvens, de myndigheter som deltar i inspektionerna och formerna för samverkan mellan dem samt övriga omständigheter som behövs för ett ändamålsenligt utförande av inspektionerna. Planen ska ses över minst vart tredje år och vid behov uppdateras. Bestämmelser om innehållet i planerna för inspektioner och annan tillsyn och om verkställandet av inspektionerna finns dessutom i artikel 50 i avfallstransportförordningen.*

*Bestämmelser om inspektioner och annan tillsyn av verksamheter enligt 1 mom. 1 och 2 punkten som är miljötillståndspliktiga eller registreringspliktiga finns dessutom i miljöskyddslagen.*

Närmare bestämmelser om innehållet i inspektionsplanerna och utarbetandet av dem, om riskbedömning samt om ordnandet av inspektioner och övrig tillsynsverksamhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

---

*Denna lag träder i kraft den 20 .*

*De planer för inspektioner och annan tillsyn som avses i 124 § 2 mom. i denna lag ska göras upp senast den 1 januari 2017.*

---